

Затверджено:
рішенням Могилівської
сільської ради
від 06 грудня 2023 року
№ 1768 - 28/VIII

Програма
сприяння розвитку волонтерства Могилівської
територіальної громади на 2023-2027 роки

2023 рік

Паспорт програми

1	Мета програми	Створення сприятливих умов для розвитку волонтерської діяльності в територіальній громаді
2	Ініціатор розроблення Програми	Сільський голова
3	Законодавчі та нормативні документи, на підставі яких розроблена Програма	Конституція України, Закони України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про волонтерську діяльність", "Про благодійну діяльність та благодійні організації", Бюджетний кодекс України, Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 — 2026 роки, затвердженої Указом Президента України №487/2021, Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2021 — 2025 роки, затверджена постановою КМУ від 02.06.2021 № 579.
4	Розробник Програми	Виконавчий комітет сільської ради
5	Відповідальний виконавець Програми	Сектор соціального захисту
6	Учасники та співвиконавці Програми	Виконавчі органи міської ради, комунальні установи та заклади, неприбуткові організації, що залучають до своєї діяльності волонтерів, волонтерські ініціативи
7	Термін реалізації Програми	2023 – 2027 роки
8	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Місцевий бюджет територіальної громади, додаткові джерела фінансування, які були отримані у вигляді фінансової та технічної допомоги, міжнародних грантів, гуманітарної та іншої допомоги, яка не заборонена діючим законодавством України.
9	Орієнтовний обсяг коштів для реалізації Програми	2023 рік – в межах бюджетних призначень 2024 рік – в межах бюджетних призначень 2025 рік – в межах бюджетних призначень 2026 рік – в межах бюджетних призначень 2027 рік – в межах бюджетних призначень

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Необхідність сприяння розвитку волонтерства

В Україні відбувся потужний сплеск волонтерського руху після анексії російською федерацією територій України та воєнної агресії в 2014 році. Другий етап бурхливого розвитку волонтерства розпочався внаслідок повномасштабної війни російської федерації проти держави України у 2022 році. Волонтери нарівні з іншими державними інституціями та органами місцевого самоврядування активно підтримують Збройні сили України, підрозділи сил територіальної оборони, організують роботу щодо соціального захисту громадян у населених пунктах надаючи гуманітарну та медичну допомогу, працюють у напрямку адаптації тимчасово переміщених осіб.

Українське суспільство відпрацювало механізм надання оперативної допомоги тим, хто цього потребує. Маючи волонтерський досвід та непереборне бажання підтримувати свою армію, захищати країну та землю, українці та українки швидко залучають внутрішні та зовнішні ресурси для закриття найрізноманітніших запитів в громадах.

Враховуючи впровадження в Україні європейських практик взаємодії держави та громадських об'єднань, діяльність яких має соціальну спрямованість, є необхідним надати матеріально-технічну, організаційну підтримку інститутам громадянського суспільства, діяльність котрих направлена соціальний захист населення шляхом затвердження в громадах програми сприяння розвитку волонтерства.

Цільова програма з сприяння розвитку волонтерства дозволить утвердити потужний розвиток волонтерської діяльності та зробити його постійним діючим рухом, а також підтримати зусилля активістів в цих напрямках.

Цільова програма спрямована на розвиток волонтерської діяльності, що здійснюється на базі таких організацій та установ:

- 1) неприбуткові організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів:
 - громадські об'єднання та благодійні організації, які зареєстровані на території громади;
 - органи самоорганізації населення, які зареєстровані, або діють на території громади;
 - комунальні неприбуткові установи та заклади (навчальні заклади (дошкільні, середні, позашкільні), медичні лікувально-профілактичні заклади, заклади культури тощо.
- 2) волонтерські ініціативи, які не мають офіційного юридичного статусу.

Активне становлення та розвиток волонтерської діяльності в територіальній громаді дозволяє ефективно вирішувати найкритичніші проблеми місцевого та національного рівня в короткі терміни.

Цільова програма зі сприяння розвитку волонтерства спрямована на посилення волонтерської діяльності за такими напрямками:

- надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації;
- здійснення догляду за хворими, особами з інвалідністю, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги;
- надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, дії особливого періоду, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам кримінальних правопорушень, біженцям, внутрішньо переміщеним особам;
- надання допомоги особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів;
- проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання;
- сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією масових спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів;
- надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру;
- надання волонтерської допомоги Збройним силам України, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, органам державної влади під час дії особливого періоду, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації;
- надання волонтерської допомоги за іншими напрямками, не забороненими законодавством.

Органи місцевого самоврядування разом з активними жителями, організаціями та установами, що залучають до своєї діяльності волонтерів здатні зробити значний внесок у сталий розвиток територіальної громади та регіону. Громадські об'єднання та благодійні організації є одним з індикаторів розуміння процесів, що відбуваються в громаді, захисником інтересів та прагнень соціальних груп та окремих жителів громади.

Наразі, серед жителів, посилюється розуміння важливої ролі волонтерської діяльності з необхідністю створення моделі таких суспільних відносин, за яких волонтери спільно між собою та разом з владою могло б працювати на покращення життя в громаді, регіону та країни.

Сільська рада також зацікавлена у розвитку волонтерства та прагне залучити активних жителів до життя громади, соціально-економічного розвитку та вирішення актуальних питань громади. За таких умов, задля забезпечення стабільного розвитку волонтерства у громаді, необхідно налагоджувати та посилювати систему взаємодії влади з організаціями та установами, що залучають до своєї діяльності волонтерів, бізнесом, волонтерськими ініціативами, що в свою чергу, вимагає чіткого визначення та планування спільних дій та заходів, проведення регулярних консультацій з громадськістю.

Дієвим стимулом в налагодженні ефективного діалогу та партнерських відносин стане прийняття та реалізація «Цільової програми сприяння розвитку волонтерства на 2023-2027 роки» (далі — Програма), яка спрямована на комплексне вирішення найактуальніших суспільних питань, створення необхідних умов для розбудови волонтерства, громадянського суспільства, громадської ініціативи та самоорганізації, забезпечення інклюзивного прийняття управлінських рішень, задоволення суспільних інтересів з використанням різноманітних форм демократії участі. Ухвалення Програми сприятиме забезпеченню додаткових можливостей для реалізації громадянських прав та розвитку громадської активності.

Нормативно-правова база Програми:

Програма розроблена відповідно до Конституції України, Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про волонтерську діяльність", "Про благодійну діяльність та благодійні організації", Бюджетного кодексу України, Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки, затвердженої Указом Президента України №487/2021, Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021 – 2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 02.06.2021 № 579.

Визначення основних понять, що вживаються у Програмі:

благодійна організація - юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації", як основну мету її діяльності.

волонтерська діяльність - добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги.

волонтерська допомога - роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами.

волонтер - фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги.

громадське об'єднання — це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

громадянське суспільство — це суспільство, у якому вільно реалізуються основоположні права і свободи людини і громадянина через різноманітні форми публічної громадської активності та самоорганізації; сукупність самостійних, незалежних від держави інститутів і відносин, заснованих на свободі особистості, плюралізмі поглядів і демократичному правопорядку;

організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів—в рамках цієї Програми це неприбуткові громадські об'єднання, благодійні організації, органи самоорганізації населення, комунальні неприбуткові установи та заклади.

Розділ II. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

На сьогодні, незважаючи на високий рівень суспільної підтримки волонтерської діяльності, більшість жителів не залучені до неї, що актуалізує питання популяризації переваг волонтерства. Крім того, потребує уваги питання сприяння розвитку волонтерської діяльності як одного з основних напрямів діяльності громадянського суспільства.

Органи місцевого самоврядування уникаючи втручання у діяльність волонтерських ініціатив, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів, мають створювати сприятливі умови для розвитку волонтерства, громадської активності, підвищення рівня самоорганізації жителів та впроваджувати інструменти громадської участі у прийнятті та реалізації владних рішень. Тому Програма сприяння розвитку волонтерства передбачає посилення взаємодії волонтерських ініціатив, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів з органами місцевого самоврядування.

Хоча останні роки засвідчують тенденцію збільшення кількості волонтерських ініціатив, організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів по всій Україні, але процес зростання ще потребує стійкості, збільшення інформації щодо можливості доступу до волонтерства, популяризації волонтерської діяльності, формування позитивної культури та іміджу волонтера, фінансової та правової грамотності ведення волонтерської, благодійної діяльності. Крім того, незважаючи на стабільний та порівняно високий рівень довіри суспільства до громадських організацій та волонтерів, що фіксується в різноманітних дослідженнях протягом останніх років майже не збільшується частка тих українців, які є членами громадських об'єднань або беруть активну участь у їхній діяльності, чи, принаймні, готові періодично долучатись до окремих ініціатив, як волонтери.

Серед загальноукраїнських проблем, які уповільнюють розвиток волонтерства, також є слабка матеріально-технічна база та матеріально-

фінансова нестабільність громадських об'єднань, відсутність масової освіти з тематики волонтерства, низька медіаграмотність, повільна зміна культури управління влади у сфері підвищення відкритості і незначне поширення цінностей діалогу та партнерства в суспільстві.

Проблемним питанням залишається і низький рівень інституційного розвитку організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів, відсутність стабільного залучення професійних кадрів та фінансових і матеріальних ресурсів, сталих практик партнерства з органами місцевого самоврядування, бізнесом.

Вище зазначені проблеми актуалізують потребу ефективної комунікації, організацій та установ, що залучають волонтерів з місцевою владою, а також кооперації між собою, обміну досвідом та кращими практиками задля збільшення залучення зовнішніх ресурсів та реалізації як місцевих так і національних проблем. А в умовах повномасштабної війни Російської федерації проти України, сучасних територіальних і глобальних викликів, вирішення піднятих складнощів набувають ще більш особливої важливості та необхідності збільшення інституційної стійкості та громадянської згуртованості України.

Розділ III. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА СТРОКИ ВИКОНАННЯ

Програма передбачає проведення протягом 2023–2027 років заходів, спрямованих на розвиток волонтерства, зростання включеності жителів у волонтерську діяльність та активізацію їхньої залученості у суспільно значущі сфери життя громади; налагодження конструктивної співпраці місцевої влади з організаціями та установами, що залучають волонтерів; збільшення зовнішніх ресурсів для вирішення місцевих проблем; посилення рівня довіри жителів до влади, у т.ч. через підтримку волонтерських ініціатив спрямованих на вирішення проблем пов'язаних з волонтерською діяльністю в громаді; створення сприятливих умов для розвитку волонтерства та мереж; проведення різноманітних освітніх заходів, навчальних семінарів, форумів, конференцій; покращення матеріально-технічної бази волонтерських ініціатив та посилення організаційної та інституційної підтримки організацій та установ, що залучають волонтерів; впровадження постійно діючої інформаційно-просвітницької кампанії та інше.

Строк виконання Програми – п'ять років (2023 – 2027 роки).

Заходи Програми фінансуються за рахунок коштів бюджету Могилівської сільської територіальної громади та коштів з інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України.

Розділ IV. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є:

Метою програми є вирішення соціальних, гуманітарних і екологічних проблем через включення жителів до волонтерської діяльності в громаді та

залучення гуманітарної і благодійної допомоги всеукраїнських і міжнародних волонтерських ініціатив для спільного вирішення місцевих проблем, а також налагодження ефективної співпраці та консолідації зусиль волонтерських ініціатив з органами місцевого самоврядування.

Розділ V. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Основними завданнями реалізації Програми є:

- Забезпечення сприятливих умов для розвитку волонтерства, підвищення рівня самоорганізації жителів в територіальній громаді для участі у волонтерській діяльності.
- Сприяння в інституційному розвитку організацій та установ у громаді, що залучають до своєї діяльності волонтерів через проведення освітніх та інших заходів.
- Популяризація, посилення участі членів громади у волонтерській діяльності та забезпечення поінформованості громади через впровадження постійно діючої інформаційно-просвітницької кампанії.
- Забезпечення системної участі організацій та установ, що залучають волонтерів до формування та вирішення питань місцевого значення, а також посилення комунікації між собою та з органами місцевого самоврядування, розвиток волонтерських мереж.

Заходи Програми сприяння розвитку волонтерства Могилівської територіальної громади на 2023-2027 роки наведені у **Додатку 2**.

Розділ VI. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ¹

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету територіальної громади, передбачених у бюджеті територіальної громади на відповідний рік, і визначається щороку, виходячи з реальних можливостей бюджету територіальної громади. Додатковими джерелами фінансування Програми є кошти, які були отримані у вигляді фінансової та технічної допомоги, міжнародних грантів, гуманітарної та іншої допомоги, яка не заборонена діючим законодавством України.

Розпорядниками коштів, виділених на заходи з розвитку волонтерської діяльності в територіальній громаді, є виконавчі органи, а також комунальні установи та заклади територіальної громади.

Реалізація цієї програми надасть можливість залучити додаткові позабюджетні ресурси для реалізації місцевих цільових програм, зокрема: соціального захисту населення, благоустрою, охорони здоров'я, соціально-економічного розвитку, молоді та спорту та інших.

Розрахунок асигнувань на реалізацію заходів (ресурсне забезпечення Програми) наведено в **Додатку 1**.

Розділ VII. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Реалізація Програми дозволить:

1. Збільшити включеність жителів у волонтерську діяльність та активізувати їхню залученість у суспільно значущій роботі для територіальної громади;
2. Збільшити кількість організацій та установ, які залучають позабюджетні ресурси та волонтерів для вирішення місцевих проблем;
3. Збільшити кількість благодійної і гуманітарної допомоги, яка надійшла в територіальну громаду в рамках волонтерської діяльності;
4. Збільшити кількість робіт і послуг які були надані безкоштовно для жителів громади в рамках волонтерської допомоги.
5. Збільшити соціальний капітал громади через самоорганізацію жителів, соціальну активність та включеність в розвиток громади.

Розділ VIII. КООРДИНАЦІЯ, МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Загальну координацію та контроль за виконанням Програми здійснює виконавчий комітет та сільська рада Могилівської територіальної громади.

Поточну координацію та контроль здійснює сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Могилівської сільської ради.

Відповідальність за виконання заходів Програми несуть її виконавці.

Моніторинг виконання Програми

Сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Могилівської сільської ради щорічно проводить моніторинг виконання Програми за такими показниками:

- обсяг бюджетних коштів, витрачених на реалізацію Програми;
- обсяг позабюджетних коштів, залучених для реалізації Програми;
- кількість організацій та установ, які залучили позабюджетні ресурси та волонтерів для вирішення місцевих проблем через волонтерську діяльність;
- обсяг благодійної і гуманітарної допомоги, яка надійшла в територіальну громаду в рамках волонтерської діяльності;
- обсяг робіт і послуг які були надані безкоштовно для жителів громади в рамках волонтерської допомоги;
- відповідність здійснюваних заходів запланованим заходам на цей період;
- кількість організацій та установ, що залучають волонтерів, а також волонтерських ініціатив, що долучилися до створення та діяльності "Волонтерського хабу"
- кількість організацій та установ, що залучають волонтерів, а також волонтерських ініціатив, що скористалися виділеним приміщенням для

складу гуманітарних речей;

- кількість осіб з організацій та установ, що залучають волонтерів, а також волонтерських ініціатив здійснили візити, стажування чи обміни у сусідні та партнерські територіальні громади, інші регіони, громади-партнери за кордоном з метою ознайомлення з кращими практиками, розробкою та реалізацією спільних проектів із залученням волонтерської діяльності тощо;
- кількість проведених публічних заходів (форумів, конференцій, семінарів та інших заходів) присвячених розвитку волонтерства;
- кількість осіб, що пройшли навчання з волонтерського менеджменту та фінансової грамотності:
 - з громадських об'єднань, благодійних та інших неприбуткових організацій,
 - з органів самоорганізації населення,
 - комунальних установ, закладів.
- кількість педагогів закладів освіти громади, що пройшли тематичні навчання з питань волонтерської діяльності та залучення до них;
- кількість школярів, що в закладах освіти громади пройшли освітній курс з "Громадянської освіти";
- кількість працівників органів місцевого самоврядування, комунальних установ та закладів, що пройшли навчання з залучення волонтерів, а також з їх координації;
- кількість осіб, що пройшли освітні заходи з основ волонтерської та благодійної діяльності та інше;
- кількість заходів реалізованих в рамках інформаційно-просвітницької кампанії з метою популяризації волонтерської діяльності (в тому числі, розроблення інформаційних матеріалів, аудіо та відеороликів, публічних заходів, статей в ЗМІ тощо);
- кількість учасників, що взяли участь в щорічному регіональному Форумі волонтерських ініціатив;
- кількість організацій та установ, що залучають волонтерів у засіданні виконавчого комітету міської ради, де розглядалися питання про стан розвитку волонтерства в громаді;
- кількість колегіальних органів на базі місцевого самоврядування, до яких залучені представники організацій та установ, що залучають волонтерів;
- кількість публічних консультацій, обговорень, заходів по суспільно важливим питанням волонтерства, гуманітарних потреб та проблем громади, до яких були залучені організацій та установ, що залучають до своєї діяльності волонтерів.

Виконавці Програми в особі структурних підрозділів сільської ради надають інформацію про реалізацію заходів Програми профільному виконавчому органу сільської/селищної/міської ради до 1 лютого.

За підсумками моніторингів до 15 лютого профільний виконавчий орган міської ради готує звіт про хід реалізації Програми за рік, який включає:

- моніторингові показники та оцінку їх реалізації відповідно до Програми;
- інформацію від виконавців програми про хід реалізації Програми;
- аналіз причин виконання та/або невиконання заходів Програми;
- пропозиції щодо внесення змін до Програми та/або розробки та ухвалення документів, які сприятимуть ефективному виконанню Програми

До 28 лютого сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Могилівської сільської ради проводить публічні консультації, на яких обговорюється звіт про хід реалізації Програми. Під час публічних консультацій організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів та волонтерські ініціативи надають свої пропозиції і зауваження, щодо стану реалізації Програми.

Сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Могилівської сільської ради за результатами публічних консультацій доповнює звіт про хід реалізації Програми аналізом отриманих пропозицій та зауважень. Який протягом 5 робочих днів після публічних консультацій оприлюднюється на офіційному сайті сільської ради.

В березні звіт про хід реалізації Програми розглядається на засіданні виконавчого комітету сільської ради з подальшим схваленням сільською радою одночасно з пропозиціями щодо внесення змін та коригувань. У разі потреби сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Могилівської сільської ради розробляє пропозиції щодо доцільності продовження заходів, включення додаткових заходів, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, строків виконання заходів.

Рішення, висновки чи рекомендації, що приймаються за результатами розгляду звіту про хід реалізації Програми оприлюднюються на офіційному сайті сільської/селищної/міської ради, відповідно до норм ЗУ «Про доступ до публічної інформації».

Ресурсне забезпечення Програми

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Роки виконання Програми					Усього витрат на виконання Програми
	2023	2024	2025	2026	2027	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень
Місцевий бюджет територіальної громади	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень
Додаткові джерела фінансування, які були отримані у вигляді фінансової та технічної допомоги, міжнародних грантів, гуманітарної та	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень
іншої допомоги	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень	в межах бюджетних призначень

¹ за наявної можливості фінансувати видатки для реалізації Програми з місцевого бюджету

Секретар ради



Валентина НЕВТРИНІС